

tekovský nemčan

Informačný štvrťročník pre občanov obce Tekovské Nemce • ročník 6 • 1/2009 • 0,16 €/ 5 Sk

*Sviatky jari sú
tu zas, oslávte ten
krásny čas.*

*Príjemné prežitie
veľkonočných
sviatkov, veľa zdravia
a pohody praje*

starostka obce

Veľká noc v katolíckej cirkvi

Veľkonočné sviatky sú najstarším, najvýznamnejším kresťanským sviatkom, počas ktorého si kresťania pripomínajú umučenie, smrť a vzkriesenie Ježiša Krista. Nadväzuje na židovskú paschu – ktorá sa slávila od 14. do 21. dňa v mesiaci nisan (náš marec-apríl) na pamiatku oslobodenia Izraelského národa z egyptského otroctva.

Kresťanské oslavy Veľkej noci sa v Novom zákone nespomínajú, najstarším svedectvom o Veľkej noci je Veľkonočný preslov Melita zo Sárd z 2. storočia. Oslavy Veľkej noci sa teda v cirkvi objavili veľmi skoro.

Termín Veľkej noci nie je stály, každoročne sa mení. Veľká noc pripadá na prvú nedeľu po prvom jarnom splne mesiaca – po 21. marci. Má však ustálený deň na oslavu – nedeľu – pretože Ježiš Kristus vstal z mŕtvych podľa svedectva apoštolov prvý deň po sobote.

Veľkonočný – Veľký (tichý)

tyždeň začína Kvetnou nedeľou. Jeho hlavnou myšlienkou je Pánovo umučenie, ktoré sa slávilo tri dni už od 4. storočia, z toho je názov Veľkonočné trojdnie - triduum - Zelený štvrtok, Veľký piatok, Biela sobota.

Počas Kvetnej nedeľe si pripomíname vstup Ježiša do Jeruzalema, aby tu oslávil veľkonočné sviatky. Zástupy nadšene vítali Ježiša a pod nohy mu hádzali palmové ratolesť, preto má táto nedeľa pôvodne názov Palmarum t.j. Nedeľa paliem. Pomenovanie Kvetná nedeľa pravdepodobne vznikla u nás podľa toho, že u nás palmy nerastú a významné osoby sa vítajú kvetmi.

Podstatou Zeleného štvrtku – je spomienka na ustanovenie sviatosti Oltárnej a sviatosti kňazstva. Vo štvrtok večer slávil Ježiš poslednú večeru so svojimi učeníkmi. Večerná svätá omša v zelený štvrtok je tiež známa obradom umývania nôh 12 mužom, ktorý po-

chádza z čias Gregora Veľkého, ktorý denne hostil 12 žobrákov. Zeleným štvrtkom, ktorý dostal pomenovanie pravdepodobne podľa zelene v Getsemanskej záhrade, kde sa Ježiš Kristus modlil a bol zatknutý vojakmi, začína Veľkonočné trojdnie. Vo štvrtok prestávajú zvonit' zvony, ako znak spoločnosti s utrpením Krista. Namiesto nich sa používajú rapkáče.

Na Veľký piatok si kresťania pripomínajú potupnú smrť Ježiša Krista na kríži. Evanjelici ho považujú za najvýznamnejší sviatok, pretože Syn Boží dokončil dielo vykúpenie sveta. Ježiš Kristus bol ukrižovaný na vrchu Golgota. V rímsko – katolíckych chrámoch sa v tento deň neslúži omša, oltáre sú bez chrámového rúcha, bez kríža aj svietnikov. Je to deň pôstu, pokánia a jediný deň roka, kedy sa nesláví Eucharistická obeta. V tento deň sa čítajú alebo spievajú pašie.

Obrady Bielej soboty sa konajú po západe slnka v rámci tzv. Veľkonočnej vigílie (bdenia). Počas Veľkonočnej vigílie Cirkev bdie a očakáva Kristovo zmŕtvychvstanie. Katolícka cirkev slávi vigíliu už ako radostnú slávnosť vzkriesenia, znovu sa rozozvučia zvony, ktoré od štvrtka večer mlčali.

Veľkonočná nedeľa – V tento deň si veriaci pripomínajú ukrižovanie, smrť a zmŕtvychvstanie Ježiša Krista. Je to víťazné zavŕšenie Kristovho vykupiteľského diela. Ježiš Kristus, ktorý bol mŕtvy, prekonal smrť a vstal k novému životu.

Veľkonočný pondelok – sa zvykne nazývať aj „Pondelkom Baránka“ na pamiatku toho, čo sa udialo prvého dňa po sobote. Posledný sviatočný deň Veľkej noci je známy aj šibačkou a oblievaním dievčat vodou. Od roku 1951 nie je Veľkonočný pondelok prikázaným sviatkom.

Veľkonočné zvyky a obyčaje

Podľa kalendára sa začína jar bez ohľadu na podnebné podmienky a vegetáciu dňom jarnej rovnodennosti. Zmeny v prírode malo pozitívne ovplyvniť jarne vynášané Moreny, prosperitu hospodárstva mali zabezpečiť hlavne úkony a obyčaje vykonávané v týždni veľkonočnom a až do letného obdobia si spestrovali voľné chvíle rôznymi zvyklosťami, ktoré mali mať blahodárny vplyv na očakávanú úrodu. Vďaka tomu, že naši predkovia nepovažovali zmenu ročných období za zákonitosti prírody, ale za dôsledok pôsobenia nadprirodzených síl, si dnes môžeme priblížiť mnoho pekných a veselých zvykov a k niektorým už takmer zabudnutým sa opäť vrátiť.

Na Smrtnú nedeľu dievčatá súce na vydaj si priviazali na žrd' figurínu zo slamy poobliekanú do ženských šiat a utekajúc s ňou cez dedinu vyspevovali:

Muriena naša, kdes prebývala?

*V dedinskom dome,
v novej stodole.*

*Za nimi si zas nôtli mládenci,
ktorí na kratšej žrdi niesli figurínu
chlapa - „dedka“:*

*Dedko náš, dedko, požral si nám
všetko,*

*nič si nám nenechal,
tak si sa dobre mal.*

Keď dobehli k potoku, postahovali z figurín šaty a atrapy hodili do vody. Moreniny šaty si obliekli to z dievčat, ktoré vyvolili za kráľovnú. Na žrde si poväzovali mašle, ale aj fľašky od pálenky a zanesli ich spievajúc richtárovi, za čo dostali smažené šišky či iné dobroty, alebo aj obed. Niekde do vody hádzali aj Moreniny šaty. Komu hodený kus najskôr voda priplavila k brehu, ten mal mať svadbu ako prvý. Kúsok slamy z figuríny vložili do hniezda pod kvočku, aby z nej bola dobrá nosnica.

Poobede chodili dievčatá spievajúc po dedine so „zeleným májom“ - rozvinutými prútnami ozdobenými stuhami, za čo dostali vajíčka na kráslice:

Nesieme Vám máj pod zelený háj.

*A vy, pani matičko,
vyneste nám vajíčko,
lebo jedno, lebo dve,*

však Vám to máličko ubudne.

Takto sa lúčili so zimou veriac, že pochovaním Moreny sa počasie naozaj zmení.

Na Kvetnú nedeľu si ľudia do kostola doniesli rozvinuté vrbové prútky, ktoré im kňaz svätím modlitbami. Doma si ich zastokli za hradu na povale alebo obrazy, aby ich chránili pred búrkami. Pri búrkach konárik položili do obloka, alebo kúsok z neho hodili do ohňa. Bahniatkami okladali aj chorých, aby sa skoro uzdravili, na Orave dávali prútky do prvej brázd, na východ-

nom Slovensku ich uložili k prvému zasadenému zemiaku. Na Horehroní prútni vyhánali dobytok na prvú pašu, v okolí Hontu zapichovali vetvičky na hroby svojich blízkych, aby podobne ako sa budí na jar príroda prebudili aj duše svojich príbuzných.

V túto nedeľu matky v okolí Brezna nosili do kostola svoje malé deti, aby vraj začali skôr hovoriť. Od tohto dňa až do Veľkonočného piatka sa v kostoloch čítali pašie - state z evanjelia hovoriace o utrpení Ježiša. Verilo sa, že počas pašii bolo možné odkryť poklady ukryté v zemi. Nad miestom s pokladom horel na povrchu zeme plamienok. Poklad sa však musel vykopat' skôr, ako sa pašie dočítajú, inak sa stratil.

Aj pokrmu mali v týchto dňoch svoju čarovnú moc. Váčšinou sa jedli rôzne dlhé cestoviny s malkom - aby na obilí narástli dlhé klasy s množstvom zrna. Zo zeleniny používali len také druhy, pri ktorých si želali, aby čím skôr kvitli. A opačne, kapusta sa vôbec nejedla, aby hneď nevyháňala do kvetu.

Na Zelený štvrtok či Bielu sobotu sa muži, ženy aj dospievajúca mládež chodili umývať do potoka. Začínalo sa už pred ranným zvonením. Dievčatá verili, že po takomto umytí budú čerstvé ako lastovičky, nebudú mať pehy na tvári a ak si umyjú vlasy, rýchlejšie im budú rásť. Spievali:

*Vodička čistučka,
Kristova matička,
omývaš brehy, korene,
omývaj i mňa,
biedne, hriechne stvorenie.*

Veľkonočnú vodu zamurovali do základov nového domu, aby sa jeho stavba a život v ňom vydarili. Vykropili ňou stajňu, keď sa krava otelila. Gazdiné pred východom slnka museli poumývať všetok riad a najmä nádoby na mlieko, aby kravy dobre dojili. Taktiež všetko riadne pozametať a vyniesť smeti von, aby sa v dome nadržal hmyz. Dobytok si tiež užil svoje - všetko to malo slúžiť na jeho ochranu pred neuhmi a zveľadenie: koňom uviazali červenú niť do chvosta - ochranu pred urieknutím, kravu tri razy utreli mužskými gaťami, aby bola plodná a pysk jej natreli slaninou, aby sa nezduľa. Dobytok ešte v stajni počúchali vajcom, pokropili svätenou vodou a vyhánali bodliakom. Na prah stajne položili vajce a ak ho niektorá krava

rozbila, bola to predzvesť jej rýchleho uhynutia.

V noci zo Zeleného štvrtka na Veľký piatok sa schádzali strigy. Ľudia predpokladali, že škodlivá činnosť stríg a strigónov bola namierená predovšetkým proti dobytku, a preto natierali večer dvere stajní kolomažou alebo cesnakom. Aby kravam niektorá striga nepočarila, mala gazdiná urobiť venček zo šípového prúta a o polnoci mlieko cezeň precediť. Gazdovia na Veľký piatok zvyčajne robievali značkovanie oviec, pretože verili, že ovce menej cítia bolesť a rany sa im rýchlejšie zahoja. Tak ako sa mali rýchlo hojiť rany zvieratám, takisto rýchlo sa mali hojiť poškodené miesta na rastlinách - preto sa v tento deň štepili mladé stromčeky.

Jedálny lístok na Veľký piatok bol podobne ako na Zelený štvrtok zastavený so zámerom vplývať na úrodu.

Na Bielu sobotu sa ľudia venovali vareniu a pečeniu obradných jedál. Bola to bravčovina, často sa varila šunka. Masť zo šunky odkladali na liečenie rán a mnohí verili, že chráni aj pred hadím uštipnutím. Vo viacerých oblastiach pripravovali na Veľkú noc jahňa, v južných častiach stredného a západného Slovenska dosiaľ pečú baránka z masy pripravenej z vajec, zemi a klobásy. Keď gazdiná vymiesla cesto, neočistila si ruky a išla pohladkať stromy, ktoré mali v tom roku prvý raz zaraďiť, alebo ktoré dávali málo ovocia. Najviac sa však všade jedli vajíčka.

Významnú úlohu mal oheň, ktorý sa rozneceval na Bielu sobotu. Novým ohňom zapálili večnú lampu a veľkonočnú sviecu zvanú paškál. Oheň mal mať magicko-ochrannú silu. S uhľikmi z tohto ohňa sa tri razy obehol dom, aby bol chránený pred povodňou. Popol sypali na oziminy, aby ich nezničili búrky. Biela sobota bola považovaná za šťastný deň na sadenie a siatie. Niekde v tento deň kotúľali po poli okružly koláč, aby sa vydarila úroda.

Na Veľkonočnú nedeľu založili dospievajúcim dievčatám po pr-

vý raz na hlavu partu. Pri prekročení kostolného prahu každá prehodila cez seba peniaz pre šťastie. Cez omšu sa svätili veľkonočné jedlá. Z kostola sa každý ponáhlal domov, pretože ako rýchlo prišiel, taký šikovný mal byť pri žatve. Stolo- vanie v tento deň pripomínalo Štedrú večeru. Prvým chodom bolo vajíčko, ktoré gazda rozdelil medzi všetkých prítomných. Hlavný chod bolo mäso z hydiny. Všetci sa mali dobre najesť, aby boli sytí po celý rok. omrvinky zo stola odkladali na liečenie, do siatín, alebo ich dali sliepkam - mali lepšie niesť.

Na Veľkonočný pondelok sa niekde šibalo, inde šibalo aj polievalo. Chlapci šibali najmä gazdiné, aby vraj neoprasívali. Odmenu im boli vajíčka a koláče.

*Pri šibaní predniesli rôzne
riekanky:*

*Šibi-ryby masťne ryby, kus koláča
od korbáča,*

*kázal kadlec aj kadlečka,
abys dala tri vajíčka:*

*jedno biele, druhé čierne a to tretie
zabarvené,*

to je moje potešenie.

Starší mládenci začali kúpať v nedeľu popoludní a končili nad ránom. Na Veľkonočný pondelok poobede pokračovali. V každom dome ich bohato pohostili, nezriedka aj obdarovali peniazmi. A tak im trvalo aj dva dni, kým všetky dievčatá pooblievali. Z vyzbieraných peňazí usporiadali večer zábavu, kde sa stretli s dievčatami. Po zábave odpovedali mládenci svoje vyvolené domov, za čo dostali vyšívané šatôčky. V utorok si mohli dievčatá a ženy vynahradiť štipance od korbáčov a premočené šaty. Od rána striehli s vedrami vody za plotmi a oblokmi a poliali každého muža, ktorý mal menej ako päťdesiat rokov.

Čarodejnú atmosféru veľkonočného obdobia sa usilovali využiť aj vydajachtivé dievčatá. Napríklad hádzali do vody malé jedľové vetvičky. Ak ich niesla voda po prúde, mali sa vydať vo vlastnej obci. Ak vetvičku stočil vír iným smerom, mali sa dostať za nevesty inam.

Obdobie jarých sviatkov sa končilo na Juraja, keď sa zem otvára. Vravievalo sa: „do Ďura nerastie nič, aj keby kliešťami ťahal von zo zeme, a po Ďure všetko ide von, aj keby kladivom zatkal.“ A tak zábavy ustúpili bokom, aby sa všetci vospolok mohli plne venovať práci na poliach a v gazdovstve.

Aj keď dnes už na čary neveríme, radi sa vraciame a mnohé zvyklosti a tradície ešte na Veľkú noc každoročne robievame. Prichádza k nám do našich domovov radosť, pohoda a úsmev na tvári, ktorý počas veľkonočných sviatkov nesmie nikde chýbať.

Použitá literatúra: Ing.Kubičkova Zuzana - Šibi-ryby, masťne ryby..., Veľká noc, Magazin Dorky, 1997, č.2

**Spracovala:
Mgr. Lenka Mihalíková**

Čo sa udialo v obci...

Ani sme sa nenazdali a prvý štvrtrok je už za nami. Vzhľadom na charakter počasia sa v tomto období konali hlavne kultúrno-spoločenské akcie.

Nový rok sme už tradične privítali v kultúrnom dome, kde sa o dobrú náladu postaral poslanec OZ p. Pavol Gaži.

23. januára sa v sále Kultúrneho domu v Tekovských Nemciach konala rodičovská zábava, ktorú organizovala Ra-

prázdnin – 13. februára sa v priestoroch ZŠ s MŠ konala výnimočná akcia – súťaž „O tri zlaté vlasy deda Vševeda“, o ktorej sa môžete dočítať nižšie.

21. februára zavítal do našej obce divadelný súbor Hrušov zo Skýcova, ktorý sa našim občanom predstavil novo našťudovanou hrou Sirota.

V ten istý deň sa členovia našej FS Inovec zúčastnili krajskej prehliadky folklórnych sú-

občanov a hodnotiacej komisie sa na prvom mieste umiestnila snímka Anny Ragasovej – „Námestie“

nu činnosť a prácu v SČK boli Územným spolkom SČK odmenené p. Anna Závalcová – predsedníčka Miestneho spolku,

da rodičov pri ZŠ s MŠ v Tekovských Nemciach. Ples otvorili žiaci krúžku spoločenského tanca pri ZŠ s MŠ v Tekovských Nemciach pod vedením p. učiteľky Mgr. Veroniky Šupkovej.

borov v Jarku, pod názvom „Nositeľia tradícií“

V marci uzrela svetlo sveta Historicko monografická publikácia o obci Tekovské Nemce, ktorú sme verejnosti predstavili

Do tanca hrali „Kašubovci“! Deti sa mali možnosť zabaviť 25. januára na tradičnom maškarnom plese. Po ocenení masiek sa deti do sýtosti vyšantili na diskotéke, ktorá trvala až do večerných hodín.

Pred začiatkom školských

v rámci mesiaca knihy 27. marca na literárnom popoludní, ktoré zorganizovali ZŠ s MŠ v Tekovských Nemciach v spolupráci s Obecným úradom. Na tomto podujatí bola vyhodnotená aj súťaž o najkrajšiu fotografiu obce. Na základe hlasovania

Ďakujeme všetkým organizátorom a sponzorom, ktorí prispeli k úspešnému priebehu všetkých spomínaných akcií.

V tomto období Prvé mesiace nového roka sú charakteristické aj tým, že sa konajú výročné členské schôdze. Nebolo tomu inak ani v tomto roku.

19. januára sa konala Výročná členská schôdza Dobrovoľného hasičského zboru a 16. februára Výročná schôdza Miestneho spolku Slovenského Červeného kríža v Tekovských Nemciach. Za doterajšiu aktív-

ktorá z rúk zástupcu územného spolku prevzala vyznamenanie SČK I. stupňa za obetavosť, humanitu a dobrovoľnú službu. Ďakovnou plaketou za dlhodobú obetavú prácu boli ocenení p. Elena Šimegová, Anna Balážová a ocenenie dostala aj obec Tekovské Nemce za dlhodobú spoluprácu so SČK. 29.3. sa zišli členovia pozemkového spoločenstva na valnom zhromaždení.

Prvé zasadnutie Obecného zastupiteľstva sa konalo 12. februára, na ktorom bol schválený plán práce na rok 2009, ktorý je zverejnený na vývesnej tabuli a na internetovej stránke obce.

Erika Valkovičová,
starostka obce

Výročná schôdza MS SČK v Tekovských Nemciach

Tohtoročná výročná schôdza MS SČK v Tek. Nemciach spadá do obdobia, keď si pripomínáme 90. výročie novodobej histórie vzniku ČK na Slovensku.

Preto aj príhovor predsedníčky p. Anny Závalcovej sa niesol v tomto duchu. Spomenula zmeny ktorými prechádzala táto organizácia, vyzdvihla jej význam v dnešnom pretechnizovanom svete, keď sa akosi vytráca cit pre záchranu života, výchova k ľudskosti a zmyslu o verejný záujem občanov. Pýtala sa v čom teda môžu byť členovia SČK nápomocní, aby sa úlohy a ciele ČK plne realizovali pri poskytovaní pomoci ľuďom, ktorí sú na to odkázaní.

Na rokovaní VČS sa zúčastnili hostia zástupcovia ÚzS SČK pani B.Jaššová a MUDr. Š.Valkovič, MUDr. L.Valkovičová, ako aj ďalší, obvodná lekárka MUDr. Bradiaková, starostka obce Ing. E.Val-kovičová, zástupcovia spoločenských organizácií Ing. P.Val-kovič - DPZ, E.Valkovičová - SZP, za ZŠ s MŠ Mgr. Z.Košťalová, ved.kružku „Mladý zdravotník“.

Správu o činnosti organizácie predniesla p.A.Závalcová, predsedníčka MS SČK. Oboznámila všetkých prítomných s prácou miestnej organizácie za uplynulý rok 2008. Z jej príhovoru vyberáme. Veľmi zásluhnú prácu vykonávajú členky organizácie z radov profesionálnych zdravotníčok, ktoré v domácom prostredí podávajú injekcie chorým, meraisujú krvný tlak a poskytujú krátkodobé nevyhnutné ošetrovanie. Ostatní členovia pomáhajú donáškou liekov, nákupmi potravín alebo aj obyčajnou priateľskou návštevou v rodinách spoluobčanov.

Medzi prioritné úlohy patrí získavanie dobrovoľných darcov krvi. V našej obci je 24 stálych darcov, ktorí takto pomáhajú zachraňovať životy

mnohým ľuďom. Máme darcov držiteľov zlatej, striebornej aj bronzovej plakety. Za tento humánny čin patrí im naše vrele poďakovanie. V tomto volebnom období sme poskytli pomoc aj tým, ktorí nás o to požiadali. Zorganizovali sme finančnú zbierku pre L.Barzu, ktorý sa nešťastne zranil, finančne sme prispeli na zdravotno-kondičný pobyt pre L.Benčurikovú. Už viac rokov úspešne spolu-

oboznánil s novým prerozdelením fin. prostriedkov odboru soc. vecí a rodiny. MUDr. Klimanová besedovala na tému hypertenzie a jej účinnej liečby. Obvodná lekárka MUDr. Bradiaková hovorila o novom systéme poskytovania zdravotnej starostlivosti, o domácej opatrovateľskej činnosti. MUDr. Valkovič o úlohách pohotovostnej služby v Zlatých Moravciach, o poskytovaní základnej prevej pomoci. Dr. Valkovičová mala príhovor na tému náhlych príhod a ich predchádzaniu a liečby. Mysliac na budúcnosť spolupracujeme so ZŠ a MŠ. Deti si osvojujú základné hygie-

ci trávia pekný letný deň. Veľkej obľube sa teší aj organizovanie Dňa otcov. Je to bran-športové popoludnie, kde súťažia deti a rodičia. Naše členky v spolupráci s OcÚ pomáhajú pri príprave občerstvenia a vyhodnotení súťaží. Pri zabezpečovaní týchto podujatí nám pomáhajú naši sponzori poskytovaním finančných prostriedkov, ako aj darovaním vecných predmetov. Je to OcÚ Tekovské Nemce, Roľnícke družstvo, predajňa Jednota, OZ Veľký Inovec a ďalší.

Skončilo sa štvorročné obdobie činnosti doterajšieho výboru, uskutočnila sa voľba nového výboru a bol prijatý nový plán práce na rok 2009. Naša organizácia má 90 členov (76 žien a 14 mužov). V novom výbore sú zastúpené dlhoročné agilné členky: predsedníčka p. Anna Závalcová, podpredsedníčka M.Havetová, pokladníčka E.Glézlová, členka výboru E.Šimegová, A.Balážová, J.Kordošová, M.Šebeňová, M.Sikoriaková, E.Balážiková a V.Val-kovičová.

Za doterajšiu aktívnu činnosť a prácu v SČK boli odmenené: p.A.Závalcová prevzala z rúk zástupcu Úz. spolku SČK pamätnú plaketu a ďakovné listy dostali E.Šimegová a A.Balážová.

Odsúhlasený plán práce na ďalšie obdobie zahŕňa veľa zaujímavých úloh a akcií. Je zostavený pre potreby našich občanov. Jeho špecifická úloha je v poskytovaní zdravotníckej služby ľuďom, ktorí to potrebujú. Pani A.Závalcová, predsedníčka MS SČK v Tek. Nemciach v závere svojej správy použila výstižné slová, ktoré možno v závere aj tohto príspevku poslávať ako motto našej práce a činnosti všetkých členov a členiek MS SČK. Sú to slová od Henryho Dumanta: „Pomôžme všetci. Všetci sa každodenne z plných síl snažme o úprimnosť a odpustenie, o dobrotu a lásku, s odvahou a nádejou, že svet bude bez vojny a bude žiť v mieri.“

Anna Balážová

pracujeme s vedením Detského domova v Novej Bani. Pozývame deti z DD na maškarný ples žiakov ZŠ, pri príležitosti Dňa detí pripravujeme pre nich občerstvenie a malé darčeky. Veľmi vydarené bývajú naše podujatia v rámci Vianočného posedenia s našimi jubilantmi, ktoré usporadúvame v spolupráci s Obecným úradom vo svadobke KD. Vianočnú náladu umocňuje kultúrny program, darčeky a srdečná beseda pri ktorej sa spomína na prežité roky mladosti a veselé životné príhody.

Rokovania našich členov sú vždy spestrené zaujímavými prednáškami a aktuálnymi zdravotníckymi témami. Tak napríklad Mgr. Vozár nás

nické návyky, získavajú vedomosti o zdravej a racionálnej výžive. V zdravotnom krúžku sa učia základy poskytovania prvej pomoci a zúčastňujú sa súťaží a prednášok. Tieto úlohy vykonávajú členky SČK z radov pedagógov.

Medzi naše tradičné podujatia patria ešte ďalšie akcie. Jednou je organizovanie Roľníckej nedele v mesiaci septembri kalendárneho roku. Na výzdobe kostola sa podieľajú aj členky SČK. Ďalej je to pochod Pohronským Inovcom pri príležitosti osláv výročia SNP. Ďalej je to pochod Pohronským Inovcom pri príležitosti osláv výročia SNP. V prekrásnom prírodnom prostredí a pri chutnom guláši pri chate na Veľkom Inovci účastní-

Nočná hra

V piatok 13. februára 2009 sme po prvýkrát v našej škole zorganizovali nočnú hru „O tri zlaté vlasy Deda Vševeda“. Súťaž bola určená pre žiakov prvého stupňa. Súťažilo medzi sebou sedem družstiev, ktoré mali štyroch hráčov a jedného kapitána – rodiča. Všetko sa to začalo o 18:00 večer, kedy Ded Vševed (p. Riaditeľ) oznámil prítomným, že v rozprávkevej ríši sa dejú zvláštne veci, miznú postavy z rozprávok, nastáva chaos a dementori sa snažia rozprávkovú ríšu úplne zničiť. Požiadali deti o pomoc a po prisáhe na žezlo Deda Vševeda, že budú súťažiť fair – play sa

všetko mohlo začať. V triedach na deti a ich rodičov čakali nečakané dobrodružstvá. Družstvá pod rôznymi názvami ako Ohnivé dračice, Blázniví chlapi, Bandíti, Čarovné motýle a pod. V jednotlivých „komnatách“ plnili rôzne úlohy:

- Faraón Chufev a Nefertiti – súťažiaci sa ocitli v Egypte, po rieke Níl prevážali kocky na stavbu pyramídy, poznávali rôznych bohov a museli písať egyptské znaky.

- Babička z Červenej čiapočky a červená čiapočka – úlohou bolo vyhovieť babičke a pozbierať ovocie, zeleninu a inú poživinu do košíka a pritom prekonať prekážkovú dráhu cez rozprávkový les.

- Prof. Snape a U m r č a n á Mirta – hadie hniezdo. Tu museli žiaci prenášať hady alebo rozlúštiť miznúcu mapu.

- Pipi dlhá Panču-

cha a Tomy – v tejto komnate išlo hlavne o športové záporenie, triafanie do koša, hod šípkami a kotrmelce.

- Dementor – zlodej pamätí a Poddementor Zmizík – najtmavšia komnata, ktorá predstavovala väzenie Azkaban, žiaci skladali rozstrihané obrázky, dopĺňali prirovnania.

- Striga Trixi a kocúr Arzén – deti museli hádať so zviazanými očami podľa vône rôzne druhy korenia, prenášali tekutinu pomocou pipety.

- Samotka – víla Dobromila – trošku oddychová miestnosť, kde mali družstvá pripravené slová, ktoré museli použiť vo vymyslenej rozprávke.

Po súťažiach a vyhodnotení si rodičia s deťmi zahrli „seda-

ci basketbal“ pri ktorom si užili kopec srandy. Nasledovalo pohostenie v hodovej sále, sledovanie DVD do hlbkej noci. Okolo 24.00 hod. už všetci zmorení únavou pospali v prinesených spacákoch v netradičnej školskej spálni. Celá akcia si vyžiadala dôkladnú prípravu a samozrejme dobrý nápad. Potom už stačilo nadšenie učiteľov a pomocníkov z deviateho ročníka a vydarená akcia bola na svete. Na záver snáď ešte jedno želanie, aby takýchto a podobných akcií bolo na škole ešte viac, veď práve tak sa budujú dobré vzťahy medzi učiteľmi, žiakmi a rodičmi. Kto chce vedieť o hre viac, poznať jej víťazov a popozerať fotografie, odporúčam ho na stránku školy.

160 rokov Jari Slovenského národa

Tento rok si pripomínáme 160 rokov Jari Slovenského národa. Ak niekomu rok 1849 nič nehovorí, odporúčam ho na stránky internetu. My v našej škole sme si toto významné výročie našich dejín pripomenuli popoludným poéziou, tento krát štúrovských básnikov. Podujatie otvoril milým príhovorom p. riaditeľ PaedDr. Šupka, v efektnom detvianskom kroji. Ďalej sa prí-

tomným prihovorila p. starostka Ing. Valkovičová a využila túto príležitosť aj na predstavenie Monografie o Tekovských Nemciach, ktorá konečne uzrela svetlo sveta. Pri káve, čaji a malom pohostení sa prítomní započúvali do prednesov detí a učiteľov. Recitovali sa básne Štúra, Chalupku, Kráľa, Botu a ďalších.

Popri hovorenom slove nám

p. riaditeľ Šupka zahral na fujaře (podotýkam, že veľmi profesionálne), V. Šupková na flaute a deti v krásnych krojoch zapievali. Na záver celého popoludnia p. starostka vyhodnotila súťaž o najkrajšiu fotografiu obce. Ceny si odniesli: za 1. miesto A. Ragasová, za 2. miesto R. Horný a za 3. miesto A. Bónová.

Všetci prítomní mali možnosť prezrieť a zakúpiť si novú Mo-

nografiu o Tekovských Nemciach a tiež vyradené knihy z miestnej knižnice.

Musím povedať, že popoludnie bolo veľmi vydarené, mrzí nás však veľmi malý záujem a nízka účasť na týchto hodnotných kultúrnych podujatiach obce. Hovorí sa že „nie len chlebom je človek živý...“, tak by sme sa mohli aspoň zamyslieť, skôr ako niekto povie, alebo napíše, že v obci sa nič nedeje.

Monografická historicko – národopisná publikácia o obci Tekovské Nemce

Tým, že história oboznamuje ľudí s minulosťou, umožňuje im posudzovať prítomnosť.

Thomas Jefferson

Vážení čitatelia

Obec Tekovské Nemce si zasluhuje, aby bola oživená reč archívov a aby ste sa oboznámili nielen s históriou, prírodnými krásami Tekovských Nemiec a okolia, ale spoznali aj iné stránky života v obci od minulosti do prítomnosti ako je napr. spôsob odievania, stavitelstvo a bývanie v obci, zvyky a obyčaje a pod. Práve o týchto skutočnostiach pojednávajú jednotlivé kapitoly novej publikácie o obci, ktorá má názov: Monografická historicko – národopisná publikácia o obci Tekovské Nemce, ktorú vydal Obecný úrad Tekovské Nemce za finančnej pomoci Ministerstva kultúry SR vo vydavateľstve SB PRESS, S.r.o. Tlmače. Dovoľte mi preto poďakovať sa všetkým, ktorí sa podieľali na vydaní tejto publikácie - Zostavovateľom: Ing. Angele Havranovej a Vincentovi Jančekovi. Mgr. Eve

Šupkovej za pravopisnú úpravu, informátorom, ktorými boli: Ladislav Bagala, Paulína Beniaková, Zlatica Benková, Terézia Briešková, Terézia Dobošová, Ondrej Drgoňa, Tibor Drgoňa, Vincent Drgoňa, Valéria Drgoňová, Jozef Janček, Ing. Šte-

fan Janček, Vincent Kašuba, Tibor Páleník, Melánia Pupáková, Elena Šimegová. Do jednotlivých kapitol publikácie prispeli: Mgr. Slavomír Baláž, Emília Balážiková, Anna Balážová, Augustín Hudec, Emília Kašubová, Ján Sikoriak, Ing. Ján Valo, Ing. Erika Valkovičová, Anna Závalcová.

starostka obce

Už ju máme aj my!

Rozsiahlu publikáciu venovanú jednej téme o našej obci, teda jedným slovom – monografiu.

My jej zostavovatelia a tvorcovia sme si vymysleli trochu zložitejšie ale myslím o to prístupnejšie a pôsobivejšie pomenovanie. „Monografická, historicko-národopisná publikácia o obci Tekovské Nemce.“

Tak, ako sme už v príhovore tejto publikácie uviedli, napísali sme ju z úcty k našim predkom a vyplnili sme tak citeľnú medzeru s ktorou sa stretávame pri objasňovaní alebo štúdiu dejín, alebo histórie našej obce. Čo sme snáď ako kritérium pre monografiu nespĺnili je azda jej nevedeckosť. Problém bol v tom, že celá skupina dobrovoľných nadšencov, ktorá sa na túto spoluprácu odhodlala, bola a v podstate aj je amatérska. Z toho dôvodu sme boli nútení častokrát v texte používať výrazy „pravdepodobne alebo „domiame sa“, ale nie len to. Postupne sme si začali uvedomovať, že táto práca začína presahovať rámec nášho

poznania. Na jeho prekročenie sú už potrebné skutočne odborné, jazykové či iné dispozície a predpoklady. Veď monografia samotná je vlastne samostatná vedecká disciplína. Na naše odhodlanie bolo nezlomné. V tejto súvislosti si spomínam na jednu epizódu, ktorá môže poslúžiť ako príklad. V archíve sme objavili kongregačné listiny Tekovskej župy a v nich podrobnosti, týkajúce sa konkrétne našej obce od roku 1675. No a v čom bol problém? Prvý jednoducho v tom, že všetko bolo písané v latinčine až po rok 1813. Po ňom nasledovali rukopisy v maďarčine. To ale nie je všetko. Keď neovládte čítanie týchto listín môžete to jednoducho vzdať, alebo si privolať na pomoc toho, kto to ovláda. Týmto príkladom som nechcel samozrejme ani zveličovať, či dramatizovať ale konkrétne poukázať na faktické peripetie, ktoré sprevádzali zrod našej publikácie, ale hlavne v čom spočívala naša neprofesionalita pri jej tvorbe. Tých príkladov by bolo možné samozrejme spomenúť

viac., či už pri pátraní po našich krojoch alebo jednách, kde sme si naivne mysleli, že v sme „doma“ a pod.

Napriek ešte mnohým nejasným, či neobjasneným teda tzv. svetlým miestam a bodom našej histórii či v ktorejkoľvek kapitole národopisu obce, som v podstate spokojný, že sa podarilo položiť aspoň seriózny základ. Niekde sme museli dokonca podať akúsi poslednú možnosť záchrany zachovania určitej skutočnosti, ktorá by bola dnes už pravdepodobne v nenávratne. Som spokojný aj napriek tomu, že sa „všetko“ neobsiahlo (čím nechcem tvrdiť, že ma to nemrzí), pretože som presvedčený, že tento problém nebude končiť nikdy ale pomôže generácii následnej. Počítame samozrejme aj s týmto rizikom, pripomienkami a možno aj s námietkami. Pochopiteľne, že budeme radi takej a takým, ktoré pomôžu najmä do budúcnosti, pretože tí po nás budú mať v čom pokračovať, čo vylepšovať, spresňovať, rozširovať či prehĺbovať.

Záverom dovoľte vysloviť verejné poďakovanie všetkým, ktorí sa o túto dobrú vec zaslúžili a zvlášť starostke obce, ktorá sa postarala hlavne o jej finálne ukončenie takmer po siedmych rokoch príprav. Poďakovanie patrí aj všetkým pracovníkom, ktorí nám boli nápomocní v archívoch Ministerstva vnútra. Nemôžem nespomenúť našu rodáčku pani Jarku Švecovú, odbornú pracovníčku v Leviciach, Dr. Gustáva Demku v Kremnici, či Dr. Holbovu v Tekovskom múzeu. Je ich celý rad a určite im patrí naša vďaka za ich nezištnú pomoc.

Vincent Janček

Zo zasadnutia obecného zastupiteľstva

OZ v Tekovských Nemciach na svojom zasadnutí dňa 11. 02. 2009.

PREROKOVALO a vzalo na vedomie:

- správu o výsledkoch inventarizácie
- informáciu HK o vykonaných kontrolách
- správu HK o výsledku kontrolnej činnosti za rok 2008
- informáciu SO o harmonograme org.techn. zabezpeč. volieb prezidenta
- informáciu SO o stave účtov
- návrh Kapitálového rozpočtu

SCHVÁLILO

- program zasadnutia, zapisovateľa overovateľov, čl. návrhovej komisie
- plán práce OZ a komisií na I. polrok 2009
- vyradenie inventáru podľa návrhu
- VZN č. 1/2009 a návrhy zmien a doplnkov VZN pod č. 2/2009, 3/2009, 4/2009
- Prenájom priestorov muštárne p. Šramatyovej
- Predaj časti pozemku v Nemeckej Hute Ing. Štullerovi Vincentovi za účelom nímajetkoprávného vysporiadania
- Úpravu výšky ročného nájomného za prenájom obecných priestorov 7€/m² za predajné a kancelárske priestory a 5,5 € za skladové a ostatné priestory

- spolufinancovanie projektu na výstavbu multifunkčného ihriska vo výške 500 tis. Sk
- rekonštrukciu bývalého agitačného strediska a presťahovanie obecnej knižnice do týchto priestorov

NESCHVÁLILO

- Nákup kolmej leteckej fotografie pre potreby obce od JAS AIR Janíkovce

POVERILO:

- Starostku obce vykonávať zmeny v rozpočte obce do výšky 3 319 EUR (100 tis. Sk) v priebehu celého rozpočtového roka, pričom týmto rozpočtovým opatrením nie je možné meniť celkový objem rozpočtových príjmov a výdavkov. Uvedená právomoc sa týka bežného aj kapitálového rozpočtu. Pričom o každom pohybe je potrebné viesť opera-

tívnu evidenciu.

- Riaditeľa ZŠ s MŠ vykonávať zmeny v rozpočte po predchádzajúcom prerokovaní so starostkou obce, do výšky 1 659 € v priebehu celého rozpočtového roka, pričom týmto opatrením nie je možné meniť celkový objem rozpočtových príjmov a výdavkov. Uvedená právomoc sa týka bežného aj kapitálového rozpočtu.

ZRUŠILO:

- VZN 3/1997 o podmienkach udelenia čestného občianstva obce Tekovské Nemce

Plán zasadnutí OZ v Tekovských Nemciach v roku 2009

Zasadnutia OZ dňa:

11. 2. 2009, 06.4. 2009,
08.6.2009, 10.08.2009,
12.10.2009, 09.11.2009,
14.12. 2009

Pripomíname!

Termíny zberu separovaného odpadu (plasty, sklo, papier) v roku 2009

15. týždeň – 08.04. 2009
19. týždeň – 06.05. 2009
23. týždeň – 03.06. 2009
28. týždeň – 08.07. 2009
32. týždeň – 05.08. 2009
37. týždeň – 09.09. 2009
41. týždeň – 06.10. 2009
45. týždeň – 04.11. 2009
49. týždeň – 02.12. 2009

V rámci separovaného zberu odpadov sa v obci sa budú v pravidelných mesačných intervaloch zbierať nasledovné komodity: PLASTY (PET fľaše, fólie), PAPIER (noviny, časopisy, knihy) a SKLO (farebné aj biele). Komodity treba zbierať oddelene do vriec a pri vyhlásenom zbere ich vyložiť ku ceste, odkiaľ ich pracovníci poverení zberom odvezú do triediarne.

Odber železného šrotu, drobného stavebného odpadu ako aj nebezpečného odpadu a akumulátorov je potrebné vopred nahlásiť na OcÚ.

Elektronický odpad (Chladničky, televízory, pračky akumulátory a pod.) je možné priviesť k muštárni, musia byť kompletne, nakoľko ich potom od obce spracovatelia neodoberú.)

Na drtenie biologického odpadu (kôrovie, konáre) je k dispozícii drtička, ktorú si môžete od obce zapožičať.

Na drtenie biologického odpadu (kôrovie, konáre) je k dispozícii drtička, ktorú si môžete od obce zapožičať.

Plán práce obecného zastupiteľstva na I. polrok 2009

Plán práce Obecného zastupiteľstva bol schválený na zasadnutí Obecného zastupiteľstva dňa

Program:

1. Otvorenie, privítanie prítomných
2. Procedurálne veci
3. Kontrola plnenia uznesení prijatých na predchádzajúcom zasadnutí
4. Správa o plnení rozpočtu
5. Aktuálne správy zo života obce a OcÚ
6. Diskusia
7. Návrh uznesení
8. Záver

Do programu sa zaradia body podľa potreby a aktuálnosti.

09.02. 2009 - prejednanie plánu práce OZ na I.- polrok 2009

- prejednanie plánu práce komisií OZ na rok 2009
- správa o činnosti TJ a plán na rok 2009 (predseda TJ),
- správa o výsledku inventarizácie
- oboznámenie s harmonogramom volieb prezidenta

06.04. 2008 - prejednanie záverečného účtu,

- správa auditora
- aktualizácia vnútroorganiizačných smerníc
- prejednanie harmonogramu volieb do Európskeho parlamentu

09.06. 2008 - správa o hospodárení obce a ZŠ s MŠ v Tekovských Nemciach za I.-V/2009

- príprava plánu práce OZ na II. polrok 2009

Investičné akcie v r. 2009 dokončenie úpravy cintorína (výsadba zelene) rozšírenie VO pri cintoríne pokračovanie v rekonštrukcii MŠ (fasáda, dvere), výmena okien v ZŠ, rekonštrukcia oplozenia ZŠ, odvodnenie ulice Komárova, oprava komunikácie, rekonštrukcia rozhlasovej ústredne, rekonštrukcia priestorov pre Obecnú knižnicu,

Štatistika

obyvateľov obce Tekovské Nemce za rok 2008

Narodené deti v r. 2008:

7 (2 chlapci, 5 dievčat)

Zomretí občania v r. 2008:

19 (13 mužov, 6 žien)

Priťahovaní v r. 2008:

6 (4 muži, 2 ženy)

Odstaňovaní v r. 2008:

15 (4 muži, 11 žien)

Počet obyvateľov obce Tekovské Nemce k 31. decembru 2008:

1 061 obyvateľov

(521 mužov a 540 žien)

Ako sme volili

Dňa 21.03.2009 sa uskutočnilo prvé kolo voľby prezidenta Slovenskej republiky.

Z celkového počtu 851 oprávnených voličov zapísaných do zoznamu voličov sa volieb zúčastnilo 45,12 % voličov, t.j. 384 občanov. Počet platných hlasov odovzdaných pre všetkých kandidátov spolu bolo 380.

Počet platných hlasov odovzdaných pre kandidátov bolo nasledovné:

1. Bollová Dagmara, PaedDr.	4
2. Gašparovič Ivan, doc., JUDr., CSc.	299
3. Martináková Zuzana	9
4. Melník Milan, prof., RNDr., DrSc.	9
5. Mikloško František, RNDr.	6
6. Radičová Iveta, prof., PhDr., PhD.	52
7. Sidor Milan, PhDr., CSc.	1

Okrsková komisia mala 6 členov, zapisovateľkou bola p. Renáta Valachová.

Voľby sme si zopakovali 04.04.2009. V obci sme mali do zoznamu oprávnených voličov zapísaných celkom 856 voličov. Volieb zúčastnilo 481 občanov, t.j. 56,19 %.

Z celkového počtu 479 platných hlasov

odovzdaných pre kandidátov získal Ivan Gašparovič, doc., JUDr., CSc. – 400 hlasov a Iveta Radičová, prof., PhDr., PhD. – 79 hlasov.

Začala sa stavať nová diaľnica

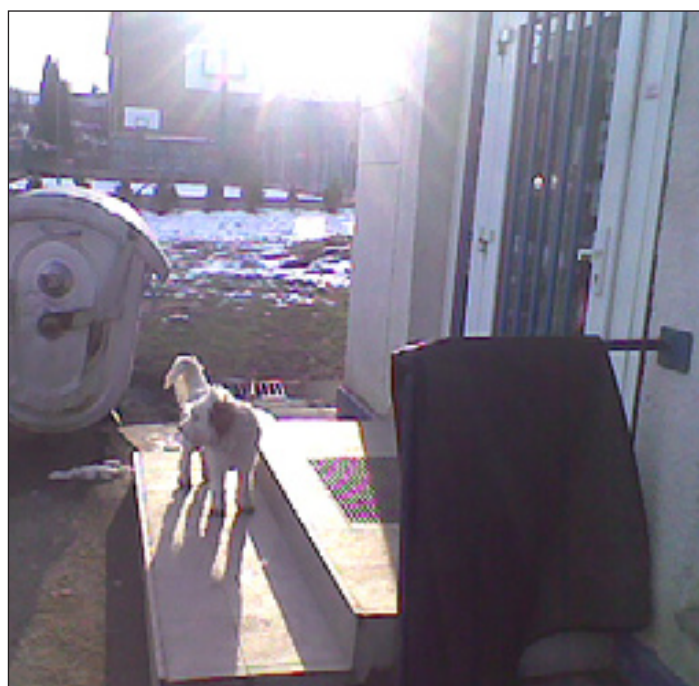
V piatok 03.04.2009 o 13.00 hod. bol pri čerpacej stanici ONW na Oľichove slávnostne poklepaný základný kameň stavby rýchlostnej cesty R1 v úseku Nitra – Selenec – Beladice – Tekovské Nemce a severného obchvatu Banskej Bystrice. Ide o prvú súkromnú diaľnicu (PPP projekt), ktorú bude realizovať spoločnosť Granvia Konstruktion. Z celkovej dĺžky 51,5 km by do konca budúceho roka malo vodičom slúžiť 20 km.

UPOZORŇUJEME!

V dôsledku množiacich sa sťažností občanov upozorňujeme majiteľov psov, aby dbali na dodržiavanie povinností vyplývajúcich zo Všeobecne záväzného nariadenia obce Tekovské Nemce č. 2/2003 o niektorých podmienkach držania psov, najmä na to, aby zabránili voľnému a nekontrolovanému pohybu psov po obci.

Porušovanie tohto nariadenia je zo zákona posudzované ako priestupok, za ktorý obec môže uložiť pokutu.

Varíme netradične...

Nepečené perníkové vajíčka

Prísady: (na 24 ks)

- 360 g rumových perníčkov
- 50 ml citrónovej šťavy
- 50 g masla
- 100 g ríbezľového džemu
- 200 g čokoládovej polevy
- 100 g farebnej posýpky

Postup:

Perníčky nastrúhame, polejeme citrónovou šťavou a necháme chvíľu stáť, aby prevlhli. Maslo nakrájame na kúsky, vložíme do misy a pri izbovej teplote necháme zmäknúť. Potom k nemu pridáme džem a vlhké perníčky. Všetko dobre premiešame a vypracujeme cesto. Z cesta vymodelujeme vajíčka a na 1 hodinu ich dáme do chladničky stuhnúť. Medzitým vo vodnom kúpeli rozpustíme čokoládovú polevu. Čokoládové vajíčka napichneme na špajľu, namočíme do čokolády a obalíme vo farebnej posýpke. Ozdobené vajíčka necháme stuhnúť.

Vyžrebovanie majstrovských súťaží mužstva dospelých - Jarná časť

III. B trieda NITRA – ZLATÉ MORAVCE

14. kolo – 29. 03. 2009 o 15.00 hod.

Tekovské Nemce – Nitrianske Hrnčiarovce

15. kolo – 05. 04. 2009 o 15.30 hod.

Veľké Vozokany - Tekovské Nemce

16. kolo – 12. 04. 2009 o 15.30 hod.

Tekovské Nemce – Žitavce

17. kolo – 19. 04. 2009 o 16.00 hod.

Paňa - Tekovské Nemce

18. kolo – 26. 04. 2009 o 16.00 hod.

Tekovské Nemce – Babindol

19. kolo – 03. 05. 2009 o 16.30 hod.

Čifáre - Tekovské Nemce

20. kolo – 10. 05. 2009 o 16.30 hod.

Tekovské Nemce – Ladice

21. kolo – 17. 05. 2009 o 17.00 hod.

Jedľové Kostofany - Tekovské Nemce

22. kolo – 24. 05. 2009 o 17.00 hod.

Tekovské Nemce – Lúčnica

23. kolo – 31. 05. 2009 o 17.00 hod.

Nemčiňany - Tekovské Nemce

24. kolo – 07. 06. 2009 o 17.00 hod.

Tekovské Nemce - Obyce

25. kolo – 14. 06. 2009 o 17.00 hod.

Tajná – Tekovské Nemce

26. kolo – 21. 06. 2009 o 17.00 hod.

Tekovské Nemce – Prílepy

Oznam

Hľadáme nových dopisovateľov, resp. členov redakčnej rady Tekovského nemčana. Kto by mal záujem môže sa prihlásiť na Obecnú úradu alebo u Mgr. Jančekovej v ZŠ s MŠ v Tekovských Nemciach.

SPOLOČENSKÁ KRONIKA

Narodili sa:

Mária Bibiána KRAJMEROVÁ

Jubilanti

50 rokov

Daniel DUFEK

Miroslav SUCHÝ

Eubomír DRGOŇA

Katarína GRESCHNEROVÁ

60 rokov

Milan ĎATKO

Mária JANČEKOVÁ

Božena HOLEČKOVÁ

Valéria VALACHOVÁ

70 rokov

Pavína VALACHOVÁ

80 rokov

Vincent BRIEŠKA

85 rokov

Anna LUKÁČOVÁ

Anna IVANOVIČOVÁ

Uzavreli manželstvo

Zuzana BELÁŇOVÁ

a Michal VALACH

(dňa 31.1.2009 v Leviciach)

Marta SLUŠNÁ

a Ing. Leonard KOVALČÍK

(dňa 14.2.2009 v Topoľčiankach)

Srdečne

blahoželáme!

